

30. møde.

Fredag den 22. februar kl. 10.

Formanden:

Jeg skal indledningsvis gøre opmærksom på, at partiformændene på et møde i dag har drøftet, hvad der kan gøres for at fremme afviklingen af det meget stof, der foreligger for folketinget for tiden. Man er blevet enig om som et forsøg frivilligt at halvere de i forretningsordenen fastsatte *taletider* begyndende fra næste uge, og således at de talere, forhåbentlig få, som ikke mener at kunne nøjes dermed, meddeler det på forhånd til formanden.

Medlemmer af folketinget Schlüter, Haunstrup Clemmensen, Ninn-Hansen, Hagen Hagensen, Juul-Madsen, Simonsen og Stetter har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om frivillig opsparing.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Schlüter*) (KF):

Hermed skal jeg tillade mig at fremsætte *forslag til lov om frivillig opsparing.*

Den private opsparing ventes at falde i 1974. Regeringens svar på denne forventning er et forslag om bunden opsparing i den del af året, hvor forbruget ventes at blive relativt lavt.

Dette forslag er et forslag om frivillig opsparing i månederne, inden årets svageste konjunktur ventes at indtræffe. Forslaget giver den enkelte mulighed for at købe aktier, aktiecertifikater eller obligationer efter frit valg.

Regeringsforslaget medfører, at en lang række personer, der har disponeret for 1974, nu pålægges en opsparing, de egentlig ikke har råd til i dette år. Dette forslag om frivillig opsparing bygger på, at opsparingen foretages netop af dem, der i år har mulighed for en ekstra opsparing.

Den, der sparer op, får en skattelettelse og en tilskyndelse til en produktiv merindsats. Den, der ikke ønsker at spare op eller ikke

kan, får fordel af de samfundsøkonomiske virkninger af den private opsparing.

Det er mit håb, at der i folketinget kan opnås enighed om at erstatte forslaget om tvangsopsparing med dette forslag om frivillig opsparing.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af borgerlig straffelov og retsplejeloven. (Narkotikakriminalitet).

(Lovforslaget (nr. 65) findes i tillæg A. sp. 1049, fremsættelsen i tidenden sp. 1113).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Tastesen (S):

Den politiske bevidsthed om ungdomsnarkomanien som et samfundsproblem kan føres tilbage til året 1968. I folketingssamlingen 1968-69 blev grundlaget skabt for en dansk narkotikapolitik. De fleste af os opfattede ungdomsnarkomanien som et socialt problem, der først og fremmest skulle løses ved forebyggende foranstaltninger og ved tilbud om behandling til de unge, der var kommet ud i misbruket.

At der samtidig skulle sættes ind med strafferetlige sanktioner mod alle dem, som på et professionelt grundlag solgte de farlige stoffer, var en klar ting, og dette førte da også til, at strafferammen for grov narkotikakriminalitet blev udvidet fra 2 års fængsel til 6 års fængsel.

Men de strafferetlige sanktioner har ikke været det afgørende karaktertræk i dansk narkotikapolitik igennem de forløbne 5 år. Det har derimod vor erkendelse af, at ungdommens narkotikamisbrug er det hidtil stærkeste symptom på en gruppe menneskers mistrivsel i et højt udviklet samfund. Fra 1969 og de følgende år er betydelige midler stillet til rådighed for at bekæmpe stofmisbruget og for at hjælpe de unge gennem afgiftning, behandling og revalidering til at opnå en socialt acceptabel tilværelse.

Selv om indsatsen ikke er lykkedes til 100 pct., selv om vi fortsat har et betydeligt stofmisbrug, selv om mange behandlingsforsøg synes at være mislykkedes, så er det samlede resultat af vore anstrengelser og af folketingets bevillinger, at vi har opbygget

[Tastesen.]

et behandlingsapparat, hvor der kan måles resultater. Vi må derfor fortsætte den igangværende opbygning af amtsunngdomscentre, og vi må især gøre en indsats i det storkøbenhavnske område, hvor problemerne sværhedsgrad er størst.

Efter disse generelle bemærkninger om det spor, som vi fortsat bør følge i dansk narkotikapolitik, skal jeg på socialdemokratiets vegne komme med mine bemærkninger om regeringens lovforslag om udvidelse af strafferammen.

Forslaget er tredje trin af en strafferaket, der begyndte i 1955 med en strafferamme på indtil 2 års fængsel for overtrædelse af loven om euforiserende stoffer.

Det andet trin kom i 1969 med straffelovens § 191, der taler om overdragelse af euforiserende stoffer til et større antal personer eller mod et betydeligt vederlag eller under andre særligt skærpende omstændigheder. Straffen for den skærpede kriminalitet er fængsel indtil 6 år.

Det var ikke uden betænkelighed, at folkettinget dengang vedtog den langt større strafferamme, men da vi naturligvis ikke ville holde hånden over de kyniske professionelle narkoforhandlere, og da vi igennem rigsadvokatens cirkulære til politiet og anklagemyndigheden fik sikkerhed for, at der ikke ville ske en afsmitning nedefter og en forfølgning af dem, som brugte eller misbrugte de farlige stoffer, vedtog vi i folkettinget lovforslaget med stort flertal.

Nu kommer så justitsministeren med tredje trin af strafferaketten. Lovforslaget lyder i al enkelhed således:

„Angår overdragelsen en betydelig mængde særlig farligt eller skadeligt stof, eller har handlingen i øvrigt haft en særlig farlig karakter, kan straffen stige til fængsel i 10 år.“

Motiveringen for lovforslaget er bl. a. hensynet til den nordiske enhed, idet strafferammen i Norge, Sverige og Finland er indtil 10 års fængsel. Det ville være rart, hvis de øvrige nordiske lande havde drøftet spørgsmålet om udvidelsen af strafferammen

med Danmark, inden de foretog deres drastiske skridt, men det har man mig bekendt ikke gjort.

Den nordiske retsenhed er efter min opfattelse ikke nogen selvstændig motivering for udvidelse af strafferammen, men hvis det derimod statistisk kan påvises, at stigningen i narkokriminaliteten på grund af forskel i strafferammen har været større i Danmark end i de lande, der har en højere strafferamme, så stiller sagen sig anderledes. Dette forhold vil vi, socialdemokraterne, gerne have nøjere undersøgt under det udvalgsarbejde, som kommer i gang.

En anden motivering for forslaget er, at strafferammen er brugt op, idet vore domstole nu i 4 tilfælde har idømt en maksimumsstraf af 6 års fængsel. Jeg nærer en begrundet frygt for, at udvidelsen af strafferammen kan føre til en almindelig optrapning af samtlige straffe på narkotikaområdet. Selv om justitsministeren i sin fremsættelse nævner, at forslaget ikke tilsigter en generel forhøjelse af straffeniveauet for narkotikakriminalitet, er jeg i allerhøjeste grad bange for, at det alligevel kan blive tilfældet.

F. eks. har kristeligt folkeparti jo fremsat forslag til folketingsbeslutning om ændring af rigsadvokatcirkulæret, og det er et klart udtryk for, at man nu formentlig i næstekærlighedens navn ønsker indført straf for den rene besiddelse til eget forbrug af et mindre kvantum hash.

Det ville være ulykkeligt, hvis resultatet af vor narkotikapolitik blev, at vi kriminaliserede adskillige tusinder af unge, som i øvrigt er socialt tilpassede, idet de passer deres daglige dont, ligesom adskillige mennesker, der nyder alkohol og måske her har et problem, trods alt passer deres daglige dont.

Men endnu mere ulykkeligt ville det være, hvis de, som er i dobbeltsituationen: stofmisbruger og kriminel, skulle rammes af endnu hårdere sanktioner. Det, disse mennesker har brug for, er hjælp til at komme ud af deres misbrug, og det opnår de kun, hvis vi kan skabe vilkår, så de oplever sig

[Tastesen.]

selv som værdifulde og accepterede medborgere i samfundets sociale sammenhæng, og så er det jo ikke ligefrem en udvidelse af strafferammen, som er vejen frem.

Men vi har forstået, at lovforslaget er rettet imod de allervesteste og normalt internationalt prægede forhold. Disse forbrydelser, der har grov professionel karakter, vender vi os med afsky imod, og vi vil derfor gerne i retsudvalget drøfte, hvordan vi ved en eventuel udvidelse af strafferammen kan undgå, at afsmitning nedefter sker.

Jeg vil dog alligevel stille et spørgsmålstegn ved, om det er forstandig kriminalpolitik, og især om det er fornuftig kriminalprævention at have alt for høje strafferammer selv for de groveste forbrydelser.

Vi har i Danmark stort set til dato undgået den virkelig grove internationale kriminalitet. Hvis vi nu udvider strafferammen, løber vi så ikke en alvorlig risiko for at optrappe kriminalitetens hårdhedsgrad? Jeg har bestemt ingen fornemmelse af, at kriminaliteten er mindre i lande med høje strafferammer, men jeg har en fornemmelse af, at det kriminelle miljø dér er kynisk og hårdt i en sådan grad, at vi skal gøre alt, hvad vi kan, for at undgå, at vi får sådanne tilstande i Danmark.

Vi har et politi, som til dato har gjort en storstilet indsats i jagten på de narkotikakriminelle bagmænd og deres medhjælpere i de forskellige led. En høj opklaringsprocent kan ofte være meget bedre end en høj strafferamme. Vi skal derfor give politiet de bedst mulige vilkår. Det har vi desværre ikke gjort. Vi burde f. eks. fra starten have haft et rigs-narkotikapoliti. Vi bør derfor i retsudvalget drøfte, hvad der kan gøres for netop at give politiet bedre vilkår i opklaringsarbejdet.

Socialdemokratiets stilling til dette lovforslag vil afhænge af de oplysninger, som vi får under udvalgsarbejdet. Vi tror ikke på, at straf har nogen særlig generalpræventiv værdi, men vi skal på den anden side beskytte os imod de skader, som kriminelle handlinger fører med sig, og derfor skal vi nøje vurdere, hvilken strafferamme der er den mest hensigtsmæssige.

Erlendsson (FP):

Den sidste talers ejendommelige form for

logik kan jeg ikke følge, men det kan jeg måske lidt senere komme ind på.

Det, dette lovforslag gælder, er en skærpelse af strafferammen for grove narkoforbrydelser. Den omtales i bemærkningerne at være gennemført i de skandinaviske lande i øvrigt, men den er også skærpet i Tyskland, og vi kommer som sædvanlig bag efter vore nabolande trods en betydelig stigning i svære narkoforbrydelser her i landet.

København er center for international narkohandel, siger svensk politi og svenske toldmyndigheder. Fra København transporteres stofferne videre til det øvrige Skandinavien, og disse landes bekæmpelse af narkohandelen vanskeliggøres herved.

Domme, der har været afsagt i Danmark, har hidtil været mildere end f. eks. i Sverige. Det fremgår af en artikel af politiadvokat Volmer Nissen i Ugeskrift for Retsvæsen 18. april 1970 side 95-98 om straffelovens § 191, dengang maksimumsstraffen var 2 år. Han nævner forskellige eksempler, f. eks. at forsøg på indførsel af 12,5 kg hash ved Tårnby ret gav en dom på 8 måneder. Den blev dog forhøjet ved østre landsret til 1 år. For indsmugling af 17,5 kg hash idømtes 1 år og 6 måneder, stadfæstet af landsretten. For salg af 37,2 kg hash fængsel i 1 år og 6 måneder. For salg af 11,2 kg hash fængsel i 1 år. Indførsel med henblik på salg af 3.750 lsd-tabletter gav ved Københavns byret maksimumsstraffen dengang, nemlig fængsel i 2 år.

De tilsvarende domme ved retten i Malmø vil give en fornemmelse af den forskel, der er i straffepraksis; indførsel af 241 lsd-tabletter i Malmø gav fængsel i 2 år, og en ung dansker blev ved retten i Göteborg for indsmugling af 750 g hash anset med fængsel i 1 år. Jeg kan også nævne en dom over en libanesiske statsborger den 20. januar 1970. Han forsøgte at indføre ca. 10,5 kg hash og fik 8 måneders fængsel. Samme dag idømtes en dansk statsborger ved retten i Malmø fængsel for en lignende forbrydelse med en langt højere straf.

Efter at strafferammen er forhøjet til 6 år, er en tyrkisk statsborger den 13. november 1973 ved retten i Maribo idømt 6 års fængsel for indsmugling af 10,4 kg morfinbase. Dommen blev stadfæstet ved østre landsrets 8. afdeling den 29. januar i år, og ved Københavns byret fik en kineser den

[Erlendsson.]

22. november 1973 samme dom for personligt at indføre noget over 3 kg heroin plus et væsentlig større kvantum i forening med andre, formentlig i alt 20 kg. Dommen er anket, men endnu ikke pådømt ved østre landsret.

Denne hidtil fulgte milde domspraksis kan være en af årsagerne til den katastrofale stigning i narkohandelen her i Danmark. En anden årsag kan være den lette adgang til flugt fra fængselsvæsenet, hvor det viser sig, at farlige forbrydere her i landet gang på gang undslipper. I juleugen 1973 undslap således en ca. 30-årig engelsk statsborger, hvis sag er omtalt i Ugeskrift for Retsvæsen af 8. december 1973 side 343-345 i en artikel af politiadvokat Volmer Nissen.

Denne narkoforbryder havde indført lsd i et hidtil ukendt kvantum. Ved sin anholdelse var han endnu i besiddelse af stof svarende til 72.000 såkaldte trips, hvoraf hvert enkelt kan fremkalde en sindssygelignende tilstand i 8-10 timer eller mere. Politadvokat Nissen skriver i sin artikel side 344:

„Når man betænker, hvilke menneskelige katastrofer i form af mord, selvmord og ulykestilfælde med dødelig udgang, som lsd allerede har forårsaget her i landet, fristes man til at sige, at et drab blegner set i forhold til, hvad forbruget af denne stofmængde kunne have medført.“

En mellemandler af 4,5 kg morfinbase fik ved Københavns byret den 26. oktober 1972 5 års fængsel, som østre landsret nedsatte til 4 år. Han flygtede også fra Vridsløse i juleugen, men skal senere være anholdt på ny efter i mellemtiden at være blevet kirkeligt viet. Han blev anholdt af fængselspersonalet, som kendte ham.

Et tredje eksempel er udbryderkongen Sanking, der skal være flygtet i alt 14 gange fra fængsler.

Der er noget ejendommeligt ved denne særlig milde og overbærende holdning til forbrydere her i landet. Det hænger måske sammen med en efterhånden ganske rod-fæstet tro på og overbevisning om, at disse mennesker ikke forbedres ved straffen, og det er nok rigtigt. Man må ikke glemme, at straffen også gerne skulle have et andet formål, nemlig at beskytte den lovlydige del af

befolkningen mod at blive ofre for forbryderne.

Nu skal vi jo ikke tale afsoning og fængselsvæsen i dag, men jeg vil dog gerne sige, at jeg er enig med moderne kriminologer i, at isoleringen fra det øvrige samfund ikke skal gøres tungere for de indsatte end nødvendigt, men isoleringen må på den anden side gøres effektiv, så befolkningen ikke skal føle sig svigtet. I det hele må vi fastholde, at straffen ikke har til formål at hævne sig på nogen, at tilføje nogen smerter og lidelser. Loven er først og fremmest til for at afskrække fra at begå forbrydelser, dernæst for at beskytte samfundet ved i et vist tidsrum at isolere forbryderen. Det tredje punkt er håbet om, at straffen virker forbedrende, og her forsøger man sig stadig med nye metoder, men desværre hidtil med ringe held. Jeg håber, at man ikke i sin iver efter at fremme det sidste formål kommer for langt væk fra de to første.

Dette lovforslags fremkomst viser, at narkosituationen ikke er blevet lettere trods god vilje fra mange sider. Det ser ud til, at sagen er grebet forkert an herhjemme, at man ikke i tide har forstæet narkosygdommens epidemiske karakter, og at man derfor har brugt helt forkerte og åbenbart nytteløse eller ligefrem skadelige metoder i bekæmpelsen af sygdommen. Visse lægmandsgrupper af politiske kvaksalvere har drejet sagen bort fra en saglig, nøgtern linje. Ved at anklage det kapitalistiske samfundssystem for at være årsag til alt ondt, også denne store ulykke, og erklære en samfundsomvæltning som en nødvendig betingelse for at frelse de narkoramte unge har de fremkaldt en samvittighedskrise hos alt for mange, der burde være mere modstandsdygtige over for propaganda af denne let gennemskuelige slags.

Jeg håber, disse grupperes epoke snart må være forbi. De har alt for længe kunnet lamme myndighedernes handleevne og initiativ til virkelige indgreb og hensigtsmæssige foranstaltninger, nemlig at standse indførslen af smitstoffet, rusgiftene, at opspore og isolere smittekilderne og at behandle de hårdt ramte effektivt og konsekvent med den bedste lægelige medicinske sagkundskab.

Endelig kunne man ved at rette henstil-

[Erlendsson.]

ling til massemedierne forsøge at få disse til af afheroisere stofmisbrug, også hashrygning, dvs. styrke befolkningens modstandskraft over for narkosmitten.

Mette Madsen (V):

Det, lovforslaget drejer sig om, er, at straffen for den groveste narkotikahandel forhøjes til fængsel i indtil 10 år. Som det tydeligt fremgår af både lovtæst og bemærkninger, drejer udvidelsen af strafferammen sig kun om de groveste og farligste tilfælde, og det står klart i bemærkningerne, at der ikke tilsigtes nogen almindelig forhøjelse af straffniveauet for narkotikakriminalitet.

Begrundelsen for at forhøje strafferammen er, at grove overtrædelser af narkotikalovgivningen viser fortsat stigning, ikke blot her, men også i andre lande. Man har da også såvel i de nordiske lande som i de fleste vesteuropæiske lande i løbet af de seneste år udvidet maksimumsstraffen til 10 år og mere.

I det foreliggende lovforslag foreslår justitsministeren også, at forhøjelsen af strafferammen ikke får til følge, at tiltale efter denne bestemmelse skal rejses for nævningeting, uanset at strafferammen er på over 8 år. Dette må vel være rimeligt, da sager efter straffelovens § 191 på grund af deres specielle karakter egner sig bedst til behandling for en domsmandsret. På grund af den udvikling, der de seneste år er sket, både med hensyn til mængde og farlighed af de forskellige former for narkotika, der bliver indsmuglet og forhandlet her i landet, og fordi man ved, hvilken umådelig sum af menneskelig ulykke dette indebærer, kan vi fra venstre tiltræde dette lovforslag.

Lone Dybkjær (RV):

Således som det er nævnt af de tidligere talere, drejer lovforslaget sig om to ting, nemlig en forøgelse af strafferammen fra 6 til 10 år for de groveste narkotikaforbrydelser og om, hvorvidt man i sådanne tilfælde skal have sagen for et nævningeting.

Jeg kan med hensyn til det første spørgsmål stort set erklære mig enig med den socialdemokratiske ordfører, der siger, at man må undersøge, om det, hvis man hæver strafferammen, får indflydelse på vor narko-

tikapolitik i almindelighed. Men i øvrigt vil vi, dersom der er rimelig begrundelse herfor, erklære os som tilhængere af, at strafferammen øges, fordi vi mener, at det specielt må være over for forhandlere af narkotika, man skal sætte ind. Vi må altså drøfte spørgsmålet nærmere i udvalget.

Med hensyn til nævningeting er det nævnt, at man på grund af den særlige karakter, dette område har, ikke finder det rimeligt, at sagen skal for nævningeting. Vi stiller os meget tvivlende over for, om dette kan være rigtigt. Vi mener, at når der har været fastsat en regel om, at sager med en strafferamme på over 8 år kommer for nævningeting, må det være betænkeligt, hvis man i tilfælde, hvor man har en strafferamme på 10 år, ikke får den for et nævningeting. Så vidt jeg kan se af den nuværende retsplejelovs § 687, indebærer den ikke, at de sager, hvor man rejser krav om en straf på f. eks. 4 år, også kommer for nævningeting, men netop kun hvor der er tale om en straf på over 8 år.

Vi vil med hensyn til dette endvidere vide, om man har spurgt advokater, dommere, straffelovrådet, retsplejerådet og den slags organer, for det fremgår ikke af bemærkningerne til lovforslaget.

Men vi vil altså se på spørgsmålene i det kommende udvalgsarbejde.

Hagen Hagensen (KF):

På min gruppes vegne kunne jeg egentlig nøjes med ganske kort at give tilslutning til det fremsatte lovforslag, både for så vidt angår den ændring af straffeloven, som forslaget går ud på, og for så vidt angår tilføjelsen til retsplejeloven om, at sager af denne art, selv om strafferammen går op over 8 år, ikke skal være navningsager. Det sidste kan naturligvis drøftes, men på den anden side må jeg finde, at der er så meget, der taler for, at man i disse tilfælde vil lade det være normale domsmandssager, så det skal jeg ikke gøre yderligere bemærkninger om.

Men derimod er det naturligt at gøre nogle bemærkninger om baggrunden for, at det er nødvendigt at gennemføre en sådan ændring af strafferammen for meget grove narkotikaforbrydelser, idet det er nødvendigt at gøre det som en beskyttelse af vort samfund mod farlige angreb mod folkesundheden.

[Hagen Hagensen.]

Baggrunden er jo ikke ønsket om at straffe, men det er spørgsmålet om at have en trussel om streng straf, der kan virke tilstrækkelig forebyggende til, at vi så vidt muligt undgår disse særlig farlige forbrydelser. Narkomani er jo en sørgelig foreteelse i vort som i andre lande. Den rapport, der nylig er kommet fra indenrigsministeren til socialudvalget om stofmisbrugets omfang, viser ganske vist, at der skulle være en vis stagnation i tilgangen af nye misbrugere, men samstemmende udtaler alle, der har været spurgt, at der er stigende problemer med den svært belastede del af stofmisbrugerne, der synes at være ret konstant. Man siger, at overtrædelserne er grovere; man siger, at arrestanter i stigende tal er udlændinge, der er kommet hertil med stoffer, og de antages at repræsentere narkohandelsorganisationer på internationalt plan. Man taler om, at antallet af brugere af hårde stoffer i hvert fald er konstant, og navnlig siger man, at der er et stigende antal dødsfald, og en bladartikel forleden dag fortalte, at antallet var fordoblet i de sidste 3 år. Vi står altså over for noget, der er særdeles alvorligt.

Vi kunne også i Berlingske Tidende fra den 13. ds. læse, at en fange var flygtet fra afsoning, fordi han ikke ønskede at være narkoman længere. Det kunne han næsten ikke blive fri for i fængslet, hvor han var, og hvor der var adgang til at få narkostoffer. Det er et forhold, som jeg må bede ministeren særligt om at undersøge, og som vi også under udvalgsarbejdet givetvis kommer til at beskæftige os med.

Stofbrugeren eller rettere sagt misbrugeren af stoffer bør hjælpes gennem opsøgende og forebyggende arbejde, gennem behandling ved afgiftning og ved efterbehandling med overvågning og bistand. Man kan tale om, hvorvidt det er en sygdom. Det tvivler jeg på det er, men det er i hvert fald en foreteelse, som man bør søge at hjælpe den pågældende ud af, og misbrugeren må motiveres til at komme tilbage til samfundet, til en meningsfyldt tilværelse. Over for brugeren eller misbrugeren af euforiserende stoffer mener jeg næppe straf hjælper, det gør kun behandling, omsorg udført med en vis bestemthed og fasthed, således at man kan sige, at hjælpen bliver god nok.

Derfor kan jeg heller ikke — det får vi i øvrigt lejlighed til at behandle senere — se ideen i det af kristeligt folkeparti fremsatte forslag til folketingsbeslutning om at skærpe forholdene for dem, der misbruger narkotika.

Det ligger helt anderledes med hensyn til dem, der er bagmænd. Bagmandsværket må vi til livs. Det er foragteligt at ville andre menneskers fordærv og oven i købet ville det for vindings skyld. Vi ved fra oversigter over domme, at det er ganske voldsomme ting, der kan blive ført ind. Ved et enkelt tilfælde fra i fjor var der i sortbørsverdi i en enkelt sending, der blev afsløret, for ikke under 20 mill. kr., så det er jo ganske højt spil, der spilles fra de pågældendes side.

Både af generalpræventive og af specialpræventive grunde bør der være en vid strafferamme med tilstrækkelig højt maksimum. Det er jo de særlig farlige stoffer, der er tale om, og vi ved fra de rapporter, der foreligger, at morfinbase er det farligste stof, vi for tiden kender til.

Jeg må anse en trafik som den, internationale bander bruger, simpelt hen for at være forsøg på eller medvirken til drab. Derfor må der være en særdeles høj strafferamme, en særdeles alvorlig sanktion, og det kan ikke være således, at vort land skal være en oase, der ligger imellem lande, der straffer højere, end vi gør, og derfor kan jeg være enig i, at strafferammen udvides.

Lederen af narkotikapolitiet, politiadvokat Volmer Nissen, der tidligere er omtalt her i dag, har yderligere i Ugeskrift for Retsvæsen fra 8. december 1973 nærmere redegjort for forholdene og påvist behovet for det nu foreliggende lovforslag.

Han peger på, at vi står over for et hårdt kriminelt miljø, og at man må have midler herimod. Erfaringen viser da også, at væsentlig prævention ligger i hurtig opklaring og stor opklaringsprocent. Her mener politiadvokat Nissen nu — og det siger jeg, fordi hr. Erlendsson nævnte noget før om, at efterforskningen viser sig egentlig at være ganske god — at man har nogenlunde mulighed for at få sagerne igennem. Den forebyggende gerning skal vi være med til at øve.

Jeg har kun én ting at sige yderligere til slut, nemlig at jeg mener, ikrafttrædelsestidspunktet for loven godt kan rykkes frem. Der er ingen grund til at udsætte ikrafttrædelsen til 1. juli i år; man kunne egentlig lige

[Hagen Hagensen.]

så godt lade loven træde i kraft, umiddelbart efter at den er vedtaget, på ganske normal måde.

Jeg finder, at vi skylder vore medborgere at søge at hindre, at skrupelløse formidlere af narkostoffer bringer medmennesker i for-dærv. Derfor kan jeg anbefale lovforslaget.

Poul Bøeg (CD):

Centrum-demokraterne går varmt ind for justitsministerens forslag om forhøjelse af strafferammen for narkokriminalitet. Vi gør det med den begrundelse, at der her er tale om et forslag, der tager sigte på en gruppe af særlig hårde forbrydere, forbrydere, der på en kynisk og umenneskelig måde udnytter svagere i samfundet.

Vi kan helt tilslutte os det, som er blevet sagt af andre ordførere, f. eks. af fremskridts-partiets ordfører, der talte om, at drab bleg-nede i denne sammenhæng, eller den konser-vative ordfører, der lagde vægt på, at der her var tale om forbrydelser, der førte til andres fordærv. Det kan være alvorligt nok at blive snydt og bedraget og blive udsat for almin-delige berigelsesforbrydelser, men her er der jo tale om, at forbrydere ønsker at berige sig på en måde, der ikke blot går ud over andre menneskers økonomi, men som går ud over deres liv og deres sjæl. Derfor finder vi som sagt, at der er behov for en forøgelse af strafferammen. Det synes også at være dokumenteret på forskellig måde. Jeg kan eksempelvis blot henvise til den redegørelse, vi hørte fra fremskridtspartiets ordfører, der gav mange eksempler.

Jeg kan også henvise til, hvad narkoud-valgets formand, dr. med. H. E. Knipschildt, har udtalt — det er refereret i Berlingske Tidende i går bl. a. — om den store forøgelse af antallet af narkodødsfald.

Foruden dette er der også hensynet til den retstilstand, man har i andre lande. Det er allerede nævnt, at i Finland, Norge og Sve-rige har man nu op til 10 års fængsel, og de fleste andre vesteuropæiske lande har det også eller har endog mere end 10 år som strafferamme. Hvis Danmark så ikke havde det, ville det sige, at vi for den internationale narkokriminalitet kom til at ligge som en slags smørhul med en væsentlig lempeligere strafferamme. Allerede dette er efter vor mening et vægtigt argument for at indføre

den foreslåede ordning, og vi kan ikke helt dele de betænkeligheder eller den utilfreds-hed, som man gav udtryk for fra social-demokratisk side i anledning af, at der ikke på forhånd havde været nordiske drøftelser om dette. Hovedsagen må dog være, at vi når frem til en god og tilfredsstillende ord-ning.

Endelig lægger vi vægt på det, som frem-hæves i bemærkningerne til lovforslaget, og som eksempelvis også er fremhævet af kon-taktudvalget vedrørende ungdomsnarko-manien i dets udtalelse af 28. august 1973, nemlig at forslaget klart sigter mod at ramme den særlig grove narkokriminalitet. Det fremgår både af selve paragraffens for-mulering, hvor der tales om en betydelig mængde særlig farligt eller skadeligt stof osv., og det er også trukket frem i bemærknin-gerne til lovforslaget, hvor der står, at der ikke tilsigtes nogen almindelig forhøjelse af straffeniveauet for narkotikakriminalitet. Vi har for vort vedkommende på dette punkt ikke nogen betænkeligheder i retning af, at der skulle ske en generel forhøjelse, når det på denne meget klare og meget utvetydige måde er tilkendegivet, at det ikke er det, man tilsigter med dette lovforslag.

Til slut skal jeg om den anden del af for-slaget, nemlig det rent procestekniske spørgsmål, om disse sager skal behandles som dømsmandssager eller som nævningesager, bemærke, at også på dette punkt er centrum-demokraterne enige i justitsministerens for-slag. Vi kan ikke dele de betænkeligheder, som den radikale ordfører gav udtryk for ud fra det kriterium, at der her var tale om en høj strafferamme. Det er jo rigtigt, at straf-ferammen er et fundamentalt kriterium for, hvorvidt der skal ske nævningebehandling, men det er jo ikke det eneste kriterium. Der tages jo allerede i bestående lovgivning, så-ledes som det også fremgår af bemærknin-gerne til lovforslaget, hensyn til karakteren af den forbrydelse, som det drejer sig om, og der foretages en vurdering af, hvorvidt der er tale om en type af forbrydelser, som ind-holdsmæssigt, som efter deres substans, er egnet til nævningebehandling. Vi finder, at den type, der her er tale om, ligger på linje med de andre undtagelser, der i forvejen er.

Vi kan med denne begrundelse som sagt også gå ind for at undtage disse forbrydelser fra nævningebehandling.

Poul Dam (SF):

Jeg mener ikke, det er det rette tidspunkt at indlede en større debat om narkotika-behandling og alle de problemer, der hænger sammen med det. Men jeg skal da gerne for god ordens skyld understrege ligesom de tidligere ordførere, at jeg ikke kan lide narkotika.

Forslaget om at forhøje strafferammen mener jeg vi kan gå ind for med en meget klar understregning af, at der hermed ikke er tilsigtet en forhøjelse af strafudmålingen i alle de sager, som hidtil er blevet bedømt til mindre end 6 års fængsel. Den hidtidige retspraksis forekommer mig rigtig, men der er utvivlsomt meget alvorlige sager, først og fremmest med internationale forbindelser, og sager, der er knyttet til anden kombineret kriminalitet, hvor der er brug for en forhøjet strafferamme.

Med hensyn til det andet spørgsmål, om disse sager skal kunne behandles som domsmandssager, mener jeg, at argumentationen er overbevisende. Sagerne er af en sådan art, at de meget vel egner sig til domsmandssager, men er lidet egnede til at være nævningesager.

Vi kan altså tilsige velvillig behandling i udvalget og formodentlig også vedtagelse til sin tid.

Bracher (KrF):

Det foreliggende forslag sætter maksimumstraffen for forhandling af farlige og skadelige stoffer op til 10 års fængsel, og det er en alvorlig forøgelse i forhold til den nugældende lov, men vi betragter det også som en alvorlig forbrydelse at overtræde forbuddet mod indførelse og salg af hash. Utallige unge mennesker er bukket under for denne vor tids alvorlige svøbe; mange har mistet livet, og endnu flere er invalideret for livstid.

Når vi helt og fuldt vil gå ind for gennemførelse af lovforslaget, så er det ikke på grund af hævnthirst over for de mennesker, denne straf kan ramme. Vi ønsker, at den aldrig må blive brugt, og bliver den brugt, må det være over for personer, der har sat alle menneskelige hensyn til side og udelukkende af pengebegær har været årsag til andres ulykke. Men vi håber, at strafferammen vil have en præventiv virkning, selv om det er skrupelløse personer, der er tale om.

Der er personer, man ikke kan have medlidenhed med. Det er de egentlige bagmænd, som tilsyneladende kan leve et pænt liv, måske i velstand, uden at gøre en nyttig indsats i samfundet, men som finansierer importen og salget af narkotika, som sender andre ud for at købe det, som opretter og leder pornoforretninger og finansierer prostitutionen. Der var et interview forleden dag i en avis med en sådan mand. Selv opvokset på Vesterbro levede han nu et pænt og borgerligt liv sammen med sin familie langt borte fra pornosvineriet på Vesterbro, men dér havde han forretninger, som gav ham en god fortjeneste ved udnyttelse af menneskets laveste instinkter. Sådan sidder de rundt omkring og er næsten urørlige, mens deres håndlangere ofte kommer i vanskeligheder.

Vi har medlidenhed med disse mennesker, som lader sig overtale til at rejse ud for at hente narkotika og somme tider kommer galt af sted. Det er ikke en maksimumstraf på blot 10 år, der rammer dem ude i verden — vi har set flere eksempler på det — men på grund af chancen for let tjente penge og måske finansieret af pengemænd hjemmefra kommer de i deres naivitet ud i ulykke. Det er vort håb, at en forhøjet maksimumstraf herhjemme kan have en præventiv virkning på sådanne mennesker, så færre tager chancen.

Kristeligt folkeparti vil sætte ind på at komme ondt til livs, det onde, som ødelægger så meget i vor tids ungdom. Derfor går vi ind for forslaget, først og fremmest i håb om, at det har en præventiv virkning, men også i bevidstheden om, at mennesker, som virkelig har forbrudt sig til skade for andre, må tage følgerne af deres forbrydelse. Det er så at håbe, at de gennem idømmelse af en straf kan komme til besindelse og komme ind på en anden og bedre levevej.

Vi mener også, det er en naturlig ting, at vore regler nu kommer i overensstemmelse med reglerne i vore nabolande, ikke mindst de nordiske lande.

Vi vil i udvalget se på, hvordan det ligger med hensyn til nævningesager, og i øvrigt tilsiger vi lovforslaget en velvillig behandling.

Til hr. Tastesen vil jeg lige sige dette, at når vi har fremsat et forslag til folketingsbeslutning, så er det jo ikke for at straffe,

[Bracher.]

men netop for at forebygge og hjælpe dem, som er kommet i vanskeligheder.

Hanne Reintoft (DKP):

Kommunisterne kan tilslutte sig det lovforslag, justitsministeren har fremsat om forhøjelse af strafferammen for grov narkotikakriminalitet. Men når det er sagt, så skal det tilføjes, at vi gør det med bekymring, med kritik af vores hidtidige narkotikabekæmpende foranstaltninger og derfor med forbehold.

Vores tragiske narkotikaproblem har jo aldrig været grebet rigtigt an. Tøvende og vaklende og fordomsfulde har vi indført regler og behandlingsmetoder langs ad vejen, og i de fleste tilfælde er mange fornuftige planer gået i stykker på grund af manglende handlekraft og ikke mindst manglende bevillinger de rigtige steder.

Vi har aldrig turdet gå så konsekvent til sagen, at vi ville begynde at beskytte vore grænser mod narkotikaen og dermed også mod de alvorligt kriminelle, som vi taler om i dag. Jeg er da enig i, at det er behageligt og virker smidigt og frisindet med så åbne grænser, som Danmark har. Klager over grænsekontrol f. eks. i de socialistiske lande hører jo også til dagens orden. Jeg skal heller ikke benægte, at en restriktiv grænsekontrol kan være ubehagelig, men når vi ved bl. a. fra de nævnte lande, at det kan medvirke til at hæmme eller helt stoppe indsmuglingen af hårde stoffer, så er jeg meget i tvivl om, hvor frisindet det egentlig er, det, vi gør ved vore forskellige grænseovergange.

Den internationale narkotikahandel er jo omsiggribende, og i de senere måneder og år har Danmark i høj grad tiltrukket disse forhandlere. Justitsministeren anfører derfor også, at vi bør bringe vores lovgivning i overensstemmelse med de lande, der omgiver os. Hertil vil jeg nok sige, at vi principielt absolut ikke er enige i, at vi skulle bringe vor strafferetspleje f. eks. i overensstemmelse med den vesttyske model. Det, vi skal, er at humanisere vores retspleje. Vi er i forvejen et land med alt for mange og alt for hårde frihedsstraffe.

Når jeg alligevel er enig i de betragtninger, der fremføres, så er det også, fordi jeg deler frygten for, at den højere strafferamme i

nabolandene netop vil gøre Danmark til et tilholdssted for disse alvorligt kriminelle, der jo ganske rigtig fører megen sygdom og død og ødelæggelse med sig. Jeg har set i den tidligere debat, at det er anført, at en hårdere straf skulle skabe et hårdere kriminelt miljø, men jeg er enig i det, der er fremført flere steder, at det hårde kriminelle miljø netop skabes, hvis der er en lavere strafferamme i forhold til omgivelserne.

Når jeg alligevel er så bekymret, er der flere årsager. Straf kan efter vor mening være nødvendig af to grunde. For det første kan det være nødvendigt at uskadeliggøre en alvorlig kriminel for samfundets skyld, for et andet menneskes skyld eller for en menneskegruppes skyld. For det andet ved vi, at mennesker, der har begået kriminalitet, har brug for hjælp og assistance til resocialisering.

Ved at forhøje strafferammen opfylder vi det første formål, men det andet formål, resocialisering og menneskelig støtte til at rejse sig fra en social deroute, det ved vi alt om at vores fængselsvæsen ikke formår, og jeg må sige til kristeligt folkeparti, at alle kærlige betragtninger om, at man kan besinde sig i danske fængsler og man kan få hjælp og støtte, er ikke rigtige. Det viser sig ganske klart, at man snarere aldrig nogen sinde retter sig, hvis man først virkelig er blevet grebet af det danske fængselsvæsen og den umenneskelighed, man udsættes for dér.

Vi ydmyger vores kriminelle, vi tager selvrespekten fra dem, selv om alle, der virkelig er trængt ind i kriminalitetens dybere problemer, ved, at netop selvrespekt, opbyggelse af troen på sig selv og sit eget menneskeværd, er den eneste måde, hvorpå vi fremover kan undgå et recidiv.

Vi er altså principielt meget betænkelige ved at overlade mennesker til det danske fængselssystem og accepterer udelukkende loven for at beskytte andre grupper end narkohandlerne, som nu skal have hårdere straf.

Justitsministeren afviser i sin fremsættelsestale, at en højere strafferamme over for den hårde narkotikakriminalitet skal smitte nedad på den lettere kriminalitet eller rettere sagt på ofrene for narkotikasalget, de ca. 10.000 mennesker, der har fået ødelagt deres tilværelse og deres helbred. Jeg

[Hanne Reintoft.]

synes ikke, det er garantier nok. Det er selvfølgelig meget godt med ministergaranti, men det bliver jo i sidste ende dommerne, der skal bestemme det, og vi kan ikke afvise på baggrund af vores retslige tradition, at en sådan afsmitning kan finde sted.

Vi havde i højere grad troet på disse forslag, hvis man havde fremsat dette lovforslag, samtidig med at socialministeren var kommet med et andet lovforslag om bedre behandlingsmuligheder, bedre hjælp til ofrene. Så havde der været en balance i det, så havde vi delt det rigtigt op. Vi griber ind mod forhandlerne, vi hindrer dem i at ødelægge andre mennesker, og samtidig sætter vi ind med en effektiv behandlingsindsats. Der burde have været en følgelov. Jeg ved godt, at hele det borgerlige samfunds sociale behandlingssystem over for narkomanerne er brudt sammen, men vi burde netop støtte forskning og eksperimenteren på dette punkt fordi vi er nødt til at finde veje, hvorved vi kan løse problemet for de unge og deres forældre, som det er gået ud over.

Det sørgelige ved vores narkodebat er faktisk, at i stedet for virkelig at søge at hjælpe de mennesker og deres familier har mange politikere brugt de narkotikaramte som politiske syndebukke, der kunne anvendes til at rejse befolkningens vrede mod hele den sociale forsyning og de udgifter, vi anvender på vores sociale arbejde. Hensigten er lykkedes alt for godt. I sidste valgkamp oplevede vi tydeligt, hvordan ikke mindst narkomanerne var syndebukke. Der florerer de vildeste historier om al den hjælp, de får, men det er jo slet, slet ikke rigtigt. De fleste af dem får en meget sørgmodig offentlig hjælp, og ganske få får invalidepension.

Når kommunisterne kan støtte det lovforslag, er det altså ikke, fordi vi deltager i den hellige almindelige forargelse over de hårdt ramte mennesker, der er i narkotikagruppen. Vi opfatter det som et problem skabt af et sygt samfund, og dermed mener vi også, at behandling og støtte — og også forsørgelse, lad mig sige det ganske klart —

til disse mennesker er en samfundsopgave, som vi ikke kan lægge fra os. Når vi støtter dette forslag, er det fordi vi ved, hvor megen død og ødelæggelse narkotikaen har bragt med sig, og fordi vi ikke vil have, at nye grupper unge skal belastes med det.

Ib Christensen (DR):

Forslagets begrundelse for at hæve strafferammen fra 6 til 10 år forekommer ikke særlig overbevisende. Der henvises til, at man i 4-5 tilfælde i løbet af 3 år har anvendt maksimumstraffen, men der foreligger ikke nogen som helst dokumentation eller sandsynliggørelse af, at en hævelse af strafferammen ville have nogen særlig generel præventiv virkning, og det er derfor med en betydelig grad af skepsis, retsforbundet ser på dette forslag.

Vi nærer også en betydelig grad af skepsis, da fængselsstraf byder os imod, fordi vi mener, at fængselsstraf principielt kun bør finde anvendelse, hvor der er tale om, at den pågældende kan være til fare for sig selv eller andre. Nu kan det selvfølgelig indvendes, at netop ved de grove narkotikaforbrydelser, der her er tale om, vil der vel oftest — ifølge forslaget bemærkninger i hvert fald — være tale om internationale narkotikahandlere i stor stil, og at det derfor kan befrygtes, at der vil være en høj recidivprocent, men uanset dette er det altså med betydelig skepsis, vi ser på denne hævelse af strafferammen. Vi mener, at straf principielt bør finde sted på den måde, at den pågældende genopretter den skade, han har forvoldt, hvor det er muligt. Det er klart, at det kun i meget begrænset omfang kan finde sted på dette område, men det bør være den principielt rigtige straffeforanstaltning i stedet for at anvende fængselsstraf.

Vi deler også den skepsis, der faktisk, når man læser det grundigt, lyser ud af kontaktudvalgets dokument med hensyn til, at denne hævelse af strafferammen vil smitte af nedefter. I kontaktudvalgets skrivelse af 28. august 1973 siger man jo:

„Under forudsætning af, at forhøjelsen af

[Ib Christensen.]

strafferammen således alene berører disse enkeltstående forhold“ osv.

Men hele den øvrige del af skrivelsen udtrykker én eneste stor bekymring for, at denne hævelse af strafferammen skulle få den effekt, at den smitter nedad og rammer de grupper, der er stofafhængige og derfor har helt andre forudsætninger for at komme ud i kriminalitet på dette område. Jeg har i hvert fald svært ved at se, at en nedsmitning, en afsmitning nedefter overhovedet kan undgås, så meget mere som der faktisk bliver tale om to straffemaksima, nemlig dels 6 år, dels 10 år. Der må forudsættes at være tilfælde, hvor domstolene skal skelne, og der kan altså være grænsetilfælde. Alene det kunne betinge en afsmitning nedefter.

Jeg savner oplysninger i bemærkningerne om, hvilke lande der har lavere strafferamme end de 10 år. Man nævner, at de fleste vesteuropæiske lande og de andre nordiske lande har en strafferamme på 10 år, men der nævnes ikke et ord om, hvilke lande der har lavere strafferamme. Det kunne jeg godt lide at få opklaret, om ikke andet så i udvalget.

Endelig er vi betænkelige ved, at man kobler nævningeinstitutionen ud her. Det er jo en tendens, der har været i den danske retspleje, at nævningeinstitutionen er blevet koblet mere og mere ud. Det anser vi for en meget betænkelig ting, og det kan vi faktisk ikke støtte. Vi mener ikke, at der her er tale om så komplicerede sager, at det skulle være umuligt for nævningedomstole at tage stilling hertil, og netop på dette område er det meget vigtigt, at retssystemet fungerer i overensstemmelse med den almindelige retsopfattelse i befolkningen. Også det taler imod, at man kobler nævningeinstitutionen ud her, selv om man altså prøver at forhøje strafferammen.

Endelig vil jeg gøre en enkelt bemærkning om den sidste passus i bemærkningerne til forslaget, som jeg godt kunne lide at få udbyttet. Der står:

„Gennemførelsen af lovforslaget vil ikke medføre udgifter eller administrative konsekvenser for det offentlige“.

Det skriver man ganske frejdigt, uanset at en forhøjelse af strafferammen fra 6 til 10 år jo da uvægerligt vil betyde en forlænget fængsling i de tilfælde, hvor der bliver dømt

efter denne højere strafferamme, og det må da betyde øgede omkostninger for det offentlige.

Hvis det generelt er tilfældet, at man er så letsindig med hensyn til at sige, at dette eller hint lovforslag ikke får økonomiske konsekvenser, så forstår man jo bedre, at statsudgifterne vokser også dette ting over hovedet. Jeg ønsker en uddybning af denne bemærkning.

Til sidst vil jeg godt tilslutte mig de betragtninger, som hr. Tastesen og også andre har været inde på med hensyn til det socialt præventive. Det er jo det, der er sagen her. Når der henvises til, at der sker en lang række narkodødsfald nu, så må man jo ikke glemme, at det drejer sig om narkomaner, der har været narkomaner i 5-7 år eller lignende. Den tid, hvor det var mode at indtage hash eller andre narkotika, er jo heldigvis for længst forbi. Også det taler i og for sig imod den opfattelse, at en generel præventiv foranstaltning som denne forhøjelse af strafferammen skulle være særlig hensigtsmæssig i situationen. Det hensigtsmæssige må derimod være en øget socialpræventiv indsats og oplysning omkring disse ting.

Justitsministeren (*Nathalie Lind*):

Jeg må begynde med at takke ordførerne for i det langt overvejende antal tilfælde en stærk tilslutning til forslaget.

Jeg må bortse fra hr. Ib Christensen, der vel som den eneste ordfører gav udtryk for, at han var skeptisk over for ideen om at forhøje strafferammen. Vi må så se, om det under udvalgsbehandlingen lykkes at overvinde denne skepsis. Bemærkningerne tydede jo ikke meget på det, hvilket jeg kun kan beklage.

Ikke mindst hr. Ib Christensen talte om, at nedsmitning — jeg tror, det var det udtryk, han anvendte — eller afsmitning nedad næppe kan undgås, og var især betænkelig ved, at nu skulle man have to forskellige straffeniveauer, 6 og 10 år som strafferammer. Jeg vil da gerne sige, at afgørende for, om man anvender det ene eller det andet, er jo lovens ord og lovens bemærkninger, samt hvad der kommer til at stå i betænkningen fra folketingsudvalget.

Jeg vil også gerne sige til de øvrige ordførere, der har været inde på dette spørgsmål, at det er min hensigt — og det fremgår,

[Justitsministeren.]

synes jeg, meget klart af bemærkningerne til lovforslaget og af selve paragraffens formulering — at det skal være de allervorste, normalt internationalt prægede forhold, hvor denne strafferamme skal anvendes. Men jeg er helt indforstået med, at folketinget i betænkningen fastslår, at man har været opmærksom på dette problem og diskuteret det, og er enig med lovforslagets bemærkninger, så har domstolene jo den fornødne vejledning.

Jeg skal i øvrigt ikke sige meget. Det er så alvorlige forbrydelser, der er tale om her, at det efter min bedste opfattelse er nødvendigt med en alvorlig straf.

Jeg må måske lige over for tinget have lov at nævne som et eksempel en af de sager, hvor der blev idømt fængsel i 6 år — måske ikke mindst foranlediget af hr. Ib Christensen, der talte om, at i stedet for straf skulle de pågældende rette op, hvad de måtte have forbrudt. Det drejede sig om en 20-årig, som var fundet i besiddelse af lsd-stoffer af forskellig art, pulver og tabletter, svarende til i alt ca. 70.000 trips, altså 70.000 gange kunne mennesker indtage lsd og blive hallucineret på denne måde. Det ville kunne indbringe ham omkring 1 mill. kr., og han fik altså den højeste straf. I sådanne tilfælde er jeg ikke i tvivl om, at vi har brug for en højere strafferamme, end vi har i dag.

Der spiller også det forhold ind, som forskellige ordførere efter min mening med fuld ret har været inde på, at det kan ikke være rigtigt, at Danmark i forhold til de lande, der omgiver os, arbejder med en lavere strafferamme.

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt sagerne skal undergives nævningebehandling, vil jeg have lov at sige, at man har vurderet det sådan, netop fordi den grovste narkotikakriminalitet ofte implicerer internationale forhold, at sagerne kan være meget tidkrævende, og der kan være meget komplicerede bevismæssige spørgsmål, herunder vanskelige bevisvurderinger; der kan være brug for at indhente oplysninger fra udenlandske myndigheder o. lign., og det har været baggrunden for, at man mente, disse sager egnede sig bedre til behandling ved domsmandsretter end ved nævningeting. Man må jo, når man skal vurdere dette, ikke glemme, at der også er lægdommere med i

domsmandssager. Men naturligvis: også det kan vi jo diskutere i udvalget.

Jeg håber, at den forhandling, der har fundet sted i dag — og hvoraf en del jo har været en almindelig debat om vores narkotikapolitik, som vel ikke er det mest primære i lovforslaget — må føre til, at der kan blive et stort flertal for dette lovforslag.

Jeg skal tilsige udvalget, at jeg skal skaffe de oplysninger, man måtte ønske, også hvis der kan skaffes de oplysninger, hr. Tastesen ønskede om forholdene i Sverige og de indbyrdes nordiske relationer. Jeg skal også skaffe øvrige oplysninger, man måtte være interesseret i.

Hr. Ib Christensen kom til sidst med nogle, synes jeg, lovlig polemiske bemærkninger om, at der stod i bemærkningerne til lovforslaget, at gennemførelsen af forslaget ikke vil medføre udgifter eller administrative konsekvenser for det offentlige. Jeg synes nu nok, det ligger i sagens natur, at sådanne bemærkninger drejer sig om den situation, at man fremsætter forslag til nye love, som i sig selv medfører betydelige udgifter eller administrative omlægninger. Lad os håbe, der ikke er så mange mennesker, der vil blive idømt straffe på over 6 år ifølge denne lovgivning, at vi kan få bremset noget af dette, men udgifterne vil ikke være af større betydning i denne sammenhæng, om der skulle være ét menneske, der sad 2 år længere i fængsel om 4 år eller noget i den retning. Jeg tror ikke, det er den måde, det skal opfattes på, når man i øvrigt kommenterer de finansielle virkninger af lovforslag fra ministeriernes side.

Formanden:

Hr. Tastesen har ordet. De ordførere, der ønsker ordet, bedes melde sig.

Tastesen (S):

Jeg takker justitsministeren for det tilsagn, vi fik her til sidst om, at vi vil få alle nødvendige oplysninger, så vi kan sammenligne forholdene i de nordiske lande, og hvad der i øvrigt kan fremskaffes af oplysninger. Måske er det et postulat, måske er det en realitet, når hr. Poul Boeg siger, at Danmark er et smørhul for narkotikakriminalitet, i kraft af at vi kun har en strafferamme på 6 år, mens andre lande har en på 10 år;

[Tastesen.]

jeg mener bestemt, det bør undersøges nøje, om der er noget om det. Jeg mener også, det er en påstand, som vores venner i de nordiske lande har fremsat i nogle situationer, at det forholder sig således. Jeg er ikke helt overbevist om det, men vi må netop i gang med dette udvalgsarbejde, som jeg har efterlyst, således at vi har et godt og sikkert grundlag for vores vurdering. For vi tillægger jo netop det nordiske samarbejde, den nordiske retsenhed, betydning, når det viser sig at være så hensigtsmæssigt, som det muligvis kan være i dette tilfælde.

Jeg må sige til hr. Bracher, at vi får jo lejlighed til at diskutere kristeligt folkepartis forslag til folketingsbeslutning på et senere tidspunkt. Men dette vil føre til, at vi ved siden af de ting, vi i øvrigt beskæftiger os med, pludselig skal til at retsforfølge en meget, meget stor gruppe mennesker; vi vil føle fra socialdemokratiets side, at det vil være uhensigtsmæssigt at gøre det, og det ville skærpe hele konflikten omkring ungdomsproblematikken i almindelighed, hvis vi valgte at gøre det.

Også spørgsmålet om, hvorvidt der sker en afsmitning nedefter, og de garantier, der kan gives her, er noget, som vi må vurdere i udvalgsarbejdet. Kan dette forslag f. eks. ikke føre til, at de mennesker, som fortsat skal straffes efter § 191, stk. 1 — og det er jo nok disse kurerer og dem, som ligger i denne mellemgruppe — hvis de f. eks. efter den gældende straffelov idømmes 3 års fængsel, efter den nye bestemmelse, hvor loftet er 6 år, nu skal til at have 4 år eller 5 år el. lign.? Det er garantier mod noget sådant, jeg synes det er væsentligt at få med og få sikret på en eller anden måde. Om det skal ske gennem et rigsadvokatcirkulære, gennem bestemmelser deri, eller hvordan det skal ske, er ikke det afgørende, men det er væsentligt, at vi får sikkerhed for, at der ikke sker en sådan afsmitning nedefter.

Formanden:

Ordførerne får ordet i samme rækkefølge som i første omgang, såfremt de har begæret ordet.

Erlendsson (FP):

Jeg vil gerne sige til hr. Tastesen, at hvis han lagde mærke til de tal, jeg anførte i mit

første indlæg, behøver han ikke flere beviser for, at København er et narkocenter af internationalt format.

Til justitsministeren vil jeg gerne sige, at denne unge englænder, som havde 70.000 trips tilbage — det var nu 72.000, men det er ikke noget, der betyder så meget i denne sammenhæng — blev dømt i november, og han flygtede fra Vridsløse i juleugen og er ikke pågrebet senere. Det er altså ikke nok at lave en høj strafferamme, man må også sørge for, at isoleringen i fængslerne bliver tilstrækkelig alvorligt og konsekvent gennemført.

Endelig vil jeg sige dette til hr. Tastesen, der er særlig ængstelig for, at denne lov skal få afsmitning nedadtil til dem, som er egentlig ramt, som er mellemhandlere, fordi de selv er stofmisbrugere: vi har talt så meget om dem, der kynisk forfører til stofmisbrug uden selv at være misbrugere, og som er de egentlig store forhandlere, og vi er så bange for, at hvis vi gør denne lovgivning for hård, kommer vi til at ramme folk, som er ulykkelige, og som trænger til hjælp i stedet for straf. Det er jeg ganske enig med hr. Tastesen i. Jeg vil foreslå, at man over for disse folk kunne anvende en anden fremgangsmåde, en fremgangsmåde, der lå på linje med den, man bruger over for sindssyge, der er farlige for sig selv eller andre, nemlig at man pålagde dem en tvungen afgiftningsskur på lukkede afdelinger, men venligt og menneskeligt indrettet, af en varighed, der var tilstrækkelig til at gennemføre en virkelig resocialisering. Naturligvis skulle den følges op af en egentlig resocialisering.

I Norge har man en lov, som vel egentlig først var rettet mod alkoholens ofre, men den gælder også for dem, som er forfaldne til andre rusgifte. Hvorvidt den bruges i den forstand, har jeg ikke noget kendskab til, men jeg kunne tænke mig, at man brugte den på den måde i Norge også. Der kan man pålægge en person, som på grund af misbrug af alkohol eller anden rusgift er farlig for sig selv eller andre — og det er jo mange af disse meget hårdt og for øvrigt også de let narkomante unge — internering, kan man kalde det, men det er så grimt et ord, tilbageholdelse vil jeg hellere sige, i kuranstalter, og de kan komme og bede om det selv på et tidspunkt, hvor de føler, at nu er de ved at gå helt til grunde. Men så fanger bordet, og hvis

[Erlendsson.]

de er gået ind på en sådan kur, kan de tilbagesendes med politiets hjælp, hvis de flygter derfra. Dette er ingen hårdhed eller grusomhed over for disse folk, det er en effektiv hjælp. Vi vil ikke diskriminere imod de narkoramte, men imod narkomisbruget som sådant, ligesom vi i sin tid, da vi havde den anden slem epidemi i Danmark, nemlig tuberkulosen, ikke diskriminerede mod de tuberkuloseramte — det ville man måske sige i dag, fordi de skulle tilbringe så mange, mange år tit i kolde sovesale med åbne vinduer; man troede dengang, det var kuren til at helbrede tuberkulose med. Man diskriminerede ikke mod disse mennesker, man diskriminerede mod deres sygdom for at frelse de sunde, for at redde samfundet fra en mere udbredt plage. Sådan tror jeg man skal se også på narkoproblemet i dag.

Lone Dybkjær (RV):

Det er muligt, at jeg trods alt blev for kort i det, jeg sagde; jeg ville blot bestræbe mig på ikke at belaste tingets tid så meget.

Men det, jeg mente, og som justitsministeren muligvis har misforstået — idet justitsministeren siger, at alle partier med undtagelse af retsforbundet går ind for øget strafferamme — altså det, jeg forsøgte at sige, var, at der er tale om en meget høj straf, som man jo ikke bruger særlig tit, men at det kan være og er nødvendigt at få så høj en straf inden for netop dette område, fordi der er tale om meget alvorlige forbrydelser.

Jeg vil gerne tilføje, at med hensyn til det nordiske er det rigtigt, at det vil være ønskeligt med en harmonisering på dette område inden for den nordiske lovgivning, men det er jo ikke i sig selv, bare fordi de andre nordiske lande har 10 år, nødvendigvis sikkert, at vi også skal have 10 års strafferamme. Men også det synes jeg man bør se på i udvalgsarbejdet.

Så vil jeg sige, at de eksempler, der er på, at man har anvendt den nuværende høje strafferamme på 6 år, vel ikke i sig selv taler for, at man skal øge den til 10 år; det må vel afhænge af, hvad man opnår ved at øge straffen til 10 år.

Hagen Hagensen (KF):

Her må folketinget ikke ryste på hånden.

Der er ikke spor af tvivl om, at man må skaffe midler i hænde til at kunne sørge for, at vi i så vidt omfang, som det overhovedet er gør ligt, undgår de sociale tabere, som kommer ud for at blive narkomaner. Der er jo ikke — og det vil jeg gerne helt sikkert fastslå — tale om, at der skal være en almindelig forhøjelse af strafniveauet. Der er heller ikke for mig tvivl om, at der ikke bliver nogen afsmitning for domstolene, når de skal bedømme disse sager, men der har været en u hensigtsmæssig sammenklumpning af udmålte straffe, og jeg synes derfor, det, der her foreslås, er helt naturligt, når man kommer ud for tilfælde som det, jeg nævnte før. Jeg vil godt have lov til at uddybe det en lille smule: de 4 tyrker, der i 1972 fik maksimumstraffen, havde indført her i landet euforiserende stoffer, herimellem megen morfinbase, til en sortbørs værdi af ca. 20 mill. kr.; det er nævnt af politiadvokat Nissen som baggrund for, at man netop må have disse muligheder for strengere reaktioner, og jeg synes, han har ret deri. Vi vil ikke strafforfølge dem, der er kommet ud i uføret, det manglede bare, dem skal man hjælpe, men derimod straffe dem, der er årsag til, at de kan komme i uføre ved narkomani.

Poul Boeg (CD):

Hr. Tastesen mente ikke, at der var hold i det argument, som jeg fremførte, og som byggede på de strafferammer, man nu har i Finland, Norge og Sverige samt i de fleste andre vesteuropæiske lande. Jeg forstod hr. Tastesen sådan, at han mente, at her havde jeg fremsat en påstand, som først måtte bevises.

Dertil vil jeg gerne have lov at sige to ting: den første er, at det kan ikke bestrides — og jeg kan ikke forestille mig, at hr. Tastesen ville bestride det — at hvis man har den situation, at vi har 6 år, hvor en lang række lande, der omgiver os, har 10 år, så foreligger der i hvert fald en abstrakt mulighed af den art, jeg pegede på. Her tror jeg der er visse ting, der er så selvfølgelig og velkendte, at man egentlig ikke kan eller bør stille krav om noget bevis.

Vi ved alle, at penge søger hen til områder, der har en høj rente. Vi ved alle, at turister søger til områder, der har et godt

[Poul Boeg.]

klima, og man ved også generelt, at forbrydere, internationale forbrydere, naturligt søger til områder, der har en lav strafferamme. Så allerede af denne grund mener jeg ikke, det er nødvendigt at foretage en konkret påvisning.

Men dertil kommer for det andet følgende: jeg betragter det i og for sig ikke som afgørende, om denne mulighed rent faktisk og konkret udnyttes, og om man kan påvise, at den udnyttes, for det afgørende må efter min mening være, at der under alle omstændigheder er en overordentlig stor risiko for, at den ville blive udnyttet. Og det er denne risiko, som vi af almindelige kriminologiske, anerkendte generalpræventive grunde må dæmme op for ved at gennemføre det forslag, som justitsministeren har fremsat.

Herefter håber jeg, at jeg har klarlagt dette så meget, at jeg har overbevist det ærede medlem om, at der dog alligevel kan være noget om denne argumentation.

Ib Christensen (DR):

Ordlyden af § 191, stk. 1, 1. pkt., med det foreslåede 2. pkt. er så nær hinanden, at det vil være vanskeligt at sondre, tror jeg, for domstolene imellem, hvornår man skal drage punkt 1 ind, og hvornår man skal drage punkt 2 ind. Der vil — og dette kommenterede ministeren jo ikke — kunne findes og tænkes overgangstilfælde, hvor domstolene kan være i tvivl, og under hensyn også hertil kan jeg ikke se rettere, end at det må være uundgåeligt, at der vil ske en afsmitning nedefter, og at kontaktudvalgets bekymring for denne afsmitning er ganske overordentlig berettiget, hvis dette lovforslag vedtages. Jeg har ikke taget kategorisk afstand, heller ikke på mit partis vegne, men jeg synes, der er grund til at rejse denne meget store skepsis; så kan vi jo se, om der i løbet af udvalgsarbejdet kommer oplysninger frem, som kunne få denne skepsis til at blive mindre.

Til ministerens ord om, at disse bemærkninger om de økonomiske følger blot skulle forstås på den måde, at loven ikke umiddelbart afstedkommer øgede udgifter for det offentlige, vil jeg sige, at jeg må da opretholde det synspunkt, at når der så kategorisk står, at gennemførelsen af lovforslaget

ikke medfører udgifter osv. for det offentlige, kan det ifølge sagens natur ikke være rigtigt. Derfor synes jeg, at denne formulering skulle være ledsaget af en bemærkning: under hensyntagen til eller bortset fra de udgifter, som måtte foranlediges af en anvendelse af en højere strafferamme. Dette måtte være den korrekte formulering også af principielle grunde.

Albertsen (S):

Jeg burde vel egentlig ikke blande mig i diskussionen mellem hr. Ib Christensen og justitsministeren, men jeg bliver næsten provokeret ud over alle grænser, når man får den sidste påstand ind i billedet om dette med udgifterne.

Hvordan i alverden skulle det være muligt at bevise noget som helst om dette? Hvis resultatet af denne skærpelse i givet fald måtte blive, at antallet af forbrydelser bliver mindre, kan der være tale om betydelige besparelser. Hvis resultatet bliver, at et vældig stort antal forbrydere bliver dømt efter denne skærpelse, nu vel, så kan der være tale om merudgifter. Jeg ved ikke, hvordan hr. Ib Christensen vil finde frem til en løsning på dette regnestykke; jeg anser det for håbløst.

Men det, der i første omgang giver mig anledning til at fremkomme med en enkelt bemærkning, er dette, at der er fremført nogle påstande med henblik på sammenhængen mellem strafferammen og det nordiske samarbejde, idet man tilsyneladende fra hr. Poul Boegs og fra hr. Erlendssons side fremfører, at når vi i Danmark indtil 1971-72 har haft en ensartet strafferamme og den i disse år er ændret i de øvrige lande, skulle det forklare, at vi igennem en lang årrække har haft et større antal kriminelle og et større antal mennesker, der har været narkotikaramt. Jeg tror, det vil være meget svært på videnskabeligt grundlag at drage den konklusion, som man tilsyneladende fra de to herrers side er indstillet på at drage.

Vi har haft lejlighed til i Nordisk Råd at drøfte denne problematik ret så indgående, og det er rigtigt, at der fra enkelte sider, fra traditionelt tænkende, må jeg sige, har været fremført den opfattelse, at når narkotika var særlig udbredt i Danmark, hang det sammen ikke så meget

[Albertsen.]

med strafferammen som med, at der var en mere liberal holdning over for de akkels mennesker i Danmark end i de øvrige nordiske lande.

Jeg tror, man i stigende grad er kommet til den opfattelse, at det ikke kan forklares ved denne påstand, men København er nu engang geografisk en udgangsport til den øvrige verden. København er et større bysamfund, og København har for nogle mennesker måske i højere grad stået som et attraktivt sted at komme for mennesker af denne kategori.

Jeg kan sige, at det drejer sig ikke alene om denne kategori af borgere fra de øvrige nordiske lande. Det drejer sig f. eks. også i udpræget grad om finske alkoholikere, og det har ikke noget med alkohollovgivningen at gøre, at disse mennesker tilfældigvis kommer til Danmark eller søger hened, men det er et udtryk for, at de søger væk fra det samfund, de hidindtil har levet i, og da er udgangsporten måske til andre steder at passere København og opholde sig her nogen tid.

Men jeg vil også gerne sige, at ud over i øvrigt principiel enighed med det, som er fremført af justitsministeren om, at en ensartethed her efterhånden vel nok er så påkrævet, at det er naturligt at acceptere tankegangen heri, mener vi, at det ikke er et spørgsmål om alene at se på denne side af sagen — og det forstår jeg der heller ikke er tale om — men at man også skal anlægge og uddybe det præventive arbejde.

Jeg kan tilføje, at vi på det nys afsluttede møde i Nordisk Råd blev enige om, at man skal præstere en større forskning med henblik både på narkotikabehandlingen og på alkoholproblemet, således at der anlægges en generel betragtning og et generelt fremstød over for disse to samfundsonder, idet man i stigende grad er klar over, at der er nøje sammenhæng, og derfor er et initiativ påkrævet. Der er altså ikke tale om, at man isoleret her, hvad det nordiske angår, kigger alene på strafferammer, men man anlægger også et præventivt syn med henblik på bekæmpelsen af disse samfundsonder.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Poul Boeg, at det forhold, at vi i Danmark har haft en lavere strafferamme igennem et par år, netop gør, at vi har et sammenligningsgrundlag i forhold til de nordiske lande, og det er det, jeg har efterlyst skal med i udvalgsarbejdet.

Så må jeg endelig også sige til hr. Poul Boeg, at omkostningerne stiger skam også på anden vis, hvis vi udvider strafferammen fra 6 år til 10 år. Vi skal vide, at den betaling, som de internationale kurerer o. lign. skal have, vil være større — altså de penge, som stofmisbrugerne, 5.000-7.000 herhjemme, skal skaffe for at købe stofferne. Det vil altså være en højere pris med en risiko for en kriminalitetsoptapning af disse unge menneskers adfærd. Det må vi også have med i vores overvejelser i forbindelse med en udvidelse af strafferammen fra 6 til 10 år.

En bemærkning til hr. Erlendsson: jeg accepterer ikke tvangsfilosofien, som hr. Erlendsson gav udtryk for her. Vi har 500-600 mennesker, som er i vore fængsler i øjeblikket. Over for dem kunne man jo passende gøre en indsats. Hvis hr. Erlendsson og fremskridtspartiet vil være med til at betale, hvad et eksperiment med de 500-600 mennesker, som sidder i kriminalforsorgens institutioner, koster, så lad os begynde med dem, men at gå videre med tvangen ud over de 500-600, er jeg bestemt ikke tilhænger af.

Formanden:

Der er yderligere 3, der har bedt om korte bemærkninger, og derefter standser vi de korte bemærkninger i denne omgang.

(Kort bemærkning):

Ib Christensen (DR):

En kort bemærkning til hr. Albertsen: Jeg har ikke påstået, at jeg kunne sige noget som helst om udgiftskonsekvenserne af at forhøje strafferammen fra 6 til 10 år, jeg har bare antydnet, at det kunne tænkes, at udgifterne blev større, fordi den generalpræventive effekt måske ikke er så stor, som man forestiller sig. Og hvis det bliver

[Ib Christensen.]

således, som jeg frygter, nemlig at der sker en afsmitning nedefter, betinger det jo også større udgifter.

Men det, der undrer mig, og det, jeg har gjort indsigelse imod, er, at justitsministeriet, som siger så kategorisk, at det ikke medfører øgede udgifter for det offentlige, åbenbart har en eller anden magisk evne til at se igennem, at det ene hensyn, altså det generalpræventive, vil opveje de øgede udgifter, der ellers kunne blive tale om. Det er det, jeg gør indsigelse imod. Der synes jeg nok, det af principielle grunde kunne være rigtigt at gøre indsigelse, også under hensyn til andre lovforslag, således at vi kan få en nærmere uddybning af de administrative og i dette tilfælde altså de økonomiske konsekvenser fremfor denne korte og totalt intetsigende bemærkning.

(Kort bemærkning).

Poul Boeg (CD):

I anledning af hr. Albertsens indlæg vil jeg blot gerne sige, at det er jo nu engang sådan, at ikke alt kan bevises videnskabeligt, og hvis man endelig ville forsøge med videnskabelige beviser her, ved jeg dog som universitetsmand lidt om, hvor lang tid videnskabelige undersøgelser varer — de kan tage år — og i en sag som denne, hvor det drejer sig om at beskytte mennesker mod grov kriminalitet, mener jeg ikke, det ville være forsvarligt at vente på noget sådant.

Dernæst havde hr. Tastesen også nogle bemærkninger til det, jeg sagde bl. a. om dette med kurerer og økonomiske konsekvenser. Det mener jeg er detailspørgsmål af den art, som egner sig bedre til, at vi tager en debat om dem i udvalget.

Generelt vil jeg til sidst gerne sige til mine to socialdemokratiske kolleger, der begge er gået imod den argumentation, jeg har ført frem, at jeg synes, man af deres indlæg nærmest har fået indtryk af, at det var det eneste, jeg havde at byde på i mine argumenter. Det var noget af det sidste, jeg kom ind på, det var noget mere subsidiært. Det helt afgørende og det helt primære er det, som jeg og mange andre ordførere har fremhævet, nemlig at det drejer sig her om hårde og kyniske forbrydere, der

misbruger svage medmennesker på en umenneskelig og utiltalende måde. Og jeg må have lov til for mit vedkommende at afslutte mine indlæg med at sige, at jeg har lidt vanskeligt ved at forstå, at man ikke fra socialdemokratisk side kan gå varmere ind for disse synspunkter og for den beskyttelse, som her kan være nødvendig for de af vore medmennesker, der bliver misbrugt.

(Kort bemærkning).

Ingeborg Gjerding (FP):

Ja, for mig er der ingen tvivl om, at straf ikke hjælper på de mennesker, der straffes, straf er jo i virkeligheden til for at beskytte samfundets mennesker imod forbrydere, det har altså et kort sigte. En helt anden sag — og set på længere sigt — er, om man ikke i vort generelle opdragelsessystem kunne opdrage ungdommen til en større karakterstyrke, således at man kunne lære den at modstå diverse nedbrydende årsager til karakterbrist. Men derom en anden gang.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Vi skal jo begrænse taletiden, og jeg skal ikke lægge beslag på meget tid, men vil blot om det rent principielle, som nu hr. Ib Christensen igen fører frem, sige, at der er jo ting, der er så selvfølgelig, at man har svært ved at udtrykke dem.

Formanden:

Jeg tror, det er på tide, vi slutter debatten.

Albertsen (S):

Jeg er ganske enig med formanden. Kun den korte bemærkning, at hvis hr. Poul Boeg havde hørt, hvad jeg sagde, ville han ikke have fået anledning til at fremføre sin bemærkning, idet jeg udtrykkelig sagde, at jeg var enig med justitsministeren i ønsket om at skærpe strafferammen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til

[Formanden.]

retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af *forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Ophævelse af bødeforelægsgrænsen m. v.)*.

(Lovforslaget (nr. 70) findes i tillæg A. sp. 1081, fremsættelsen i tidenden sp. 1205).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ejler Koch (S):

I retsplejelovens § 931 gives der adgang til at afgøre politisager udenretligt, hvis der kun er tale om en bøde på op til 600 kr. og den pågældende erklærer sig skyldig.

Det foreslås nu i dette lovforslag, at disse beløbsgrænser, der også gælder ved udenretlig konfiskation, helt skal afskaffes, så alle politisager kan afgøres udenretligt, hvis den pågældende erklærer sig skyldig og ikke ønsker sagen indbragt for domstolene.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at vi nærer visse betænkeligheder ved helt at afskaffe beløbsgrænserne her. Jeg ved vel, at i afgiftssager og i skattesager har man ingen beløbsgrænser: de kan afgøres udenretligt uden hensyn til beløbenes størrelse, men vi er lidt tvivlende over for, om der ikke kan blive tale om, at folk føler sig tvunget til at acceptere bøder for at undgå retssager, ligesom vi er i tvivl om, at der kan skabes en helt ensartet praksis om disse bødebeløbs størrelse.

Derfor hælder vi nok mere til at acceptere den mulighed, som ministeren også nævner i sin fremsættelsestale, at man forhøjer beløbsgrænsen og også forhøjer den væsentligt mere, end der ligger i en almindelig pristalsregulering; det er nævnt i fremsættelsen, at man kunne forhøje grænsen til 2.000 kr. Det er også karakteristisk, når man læser de høringssvar igennem, som er

kommet ind over sagen, at der gives ubetinget tilslutning til en forhøjelse af beløbsgrænsen til de 2.000 kr., mens der fra forskellig side udtrykkes en vis betænkelighed ved at give helt slip på grænsen. Således går Advokatrådet imod, og et flertal af bestyrelsen i Foreningen af Dommerfuldmægtige går imod en ophævelse; dommerforeningen som sådan nærer ingen betænkeligheder ved en fuldstændig ophævelse, men finder det mest tilrådeligt indtil videre kun at foretage en forhøjelse af grænsen indtil 2.000 kr.

Vi skal dog ikke på forhånd helt afvise at medvirke til en gennemførelse af forslaget om en fuldstændig ophævelse af grænsen, men vi vil gerne have lov til i retsudvalget at drøfte det lidt nærmere, før vi tager endelig stilling til denne sag.

I fremsættelsestalen nævner ministeren yderligere muligheden af, at vi skulle gennemføre en ordning, som man har i Norge og Sverige, hvor man ved visse forseelser kan give politiet adgang til at opkræve bøder på stedet, f. eks. i færdselsager. En sådan ordning vil vi gerne se nærmere på, og vi vil også stille os positive over for den, men vi forestiller os, at der i så tilfælde skal være en beløbsgrænse, og den skal være lavere end den beløbsgrænse, vi i øvrigt opererer med i dette lovforslag; vi må vel også have præciseret, i hvilke tilfælde der kan blive tale om at bruge denne ordning med at opkræve bøder på stedet — især i færdselsager har vi megen sympati for en sådan ordning.

Med disse bemærkninger skal jeg blot tilsige vores velvillige behandling af forslaget i retsudvalget.

Lindholt (FP):

Fremskridtspartiet kan tilslutte sig, at dette forslag får en velvillig behandling i udvalget.

Jeg kan i øvrigt tilslutte mig de bemærkninger, som hr. Ejler Koch kom med, navnlig vedrørende spørgsmålet, om der ikke alligevel bør være en grænse med hen-